

Els patis de les escoles són possiblement el primer espai on les criatures comencen a posar en joc el que fins ara han après en el seu procés de socialització.

En l'aprenentatge que la societat els ha donat des del moment del naixement, o potser abans, en el fet de saber-se (ja que els hi han indicat i recordat de moltes i diverses maneres) que són nenes o que són nens amb tot el que això comporta.

És doncs el moment on poden "dur a la pràctica" el que implica pertànyer a un o a un altre gènere, no només a nivell de diferències en els models (què has i pots fer, què no has i no pots fer) sinó també a nivell de jerarquies (on pots estar, on no pots estar o qui decideix segons què). Això és així per la confluència de diversos factors. En primer lloc i possiblement el més important, per la socialització de gènere que les criatures ja tenen incorporada des de que són ben menudes. A partir dels tres anys, moment en el que ja es poden expressar amb una major fluïdesa, ja tenen clarament incorporada la idea de que existeixen dos gèneres (cap més en el seu imaginari i sense moltes més opcions), que tenen unes característiques físiques diferents, que fan coses diferents i de manera implícita segurament també, que tenen un poder desigual. Aquesta és una manera d'organitzar el món, les persones i les relacions que no fa més que reproduir en petit format com s'estructura la societat. En segon lloc perquè el temps del pati (determinat no se sap molt bé com, trenta minuts en mig del matí) és un espai que es pressuposa lliure, en el sentit en el que la intervenció de les persones adultes és mínima (o varia en funció de cada centre i cada projecte educatiu).

Aquesta idea de llibertat, que més aviat la podríem anomenar de capacitat d'escollir, de pensar,

Al pati

Escrit per Alba González Castellví
dijous, 28 de novembre de 2019 16:39

de decidir i d'experimentar, és en sí mateixa una idea molt positiva que possiblement caldria estendre a la resta de temps i espais educatius. Com diuen sovint les criatures, el pati és el lloc on puc estar amb qui vull, puc decidir, puc moure'm com vull, puc estar a l'aire lliure...característiques que serien desitjables en tot moment en la vida dels infants (i també de les adultes clar!).

El problema sorgeix quan aquest espai "lliure" no ha estat pensat i reflexionat en profunditat, quan no hi ha una proposta pedagògica al darrere que tingui en compte com les relacions no són lliures sinó que estan condicionades, així com tampoc tenim en compte sovint que la no intervenció adulta, és justament una proposta molt potent d'intervenció. També cal tenir present quines són les expectatives que les persones adultes tenim en relació al temps i al espai del pati, sovint considerat com espai d'esbarjo, és a dir, un espai en el que s'espera que es facin i passin certes coses.

I en el marc d'aquesta concepció, sovint tendim a considerar el moviment i l'expansió com la materialització d'aquest esbarjo, donant més espai, més valor i més centralitat a aquests tipus d'activitats que són, justament, les associades al model de la masculinitat hegemònica.

Per últim, està sobradament mostrat com l'espai condiciona l'ús que se'n fa, afavorint i donant centralitat i espai a certes activitats en detriment d'altres afavorint les relacions que s'estableixen generalment segregades i jeràrquiques.

Aquest espai on les criatures surten a "jugar" el seu gènere, es converteix doncs en un espai que valida aquesta forma d'organització social, essent doncs un espai ideal per a reforçar els rols, les dinàmiques de poder i en definitiva, un lloc on consolidar la nostra autoimatge individual i en relació a les demés persones i al món, representat com una petita societat de sorra i ciment.

Alhora de pensar en uns patis feministes, cal que tinguem en compte tots aquests aspectes que interactuen i considerar que aquest és tan sols un escenari en el que assajar comportaments i relacions. És imprescindible doncs posar la mirada també sobre la resta d'elements presents en la vida de les criatures, a l'escola i més enllà, podent oferir nous models, més amplis, més diversos, menys limitats i sense jerarquies.